

3) Første Behandling af:

Forslag til Lov om Søværnets Ordning.

Mødet havet Kl. 2¼.

Otte og tyvende Møde.

Tirsdagen den 14de November Kl. 1.

Sekretæren, Berntsen, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derpaa blev underskreven.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Spørgsmaal om Fremme af Forespørgsel af Folketingsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) angaaende Organistembeders Besættelse i Kjøbstæderne.

Uden Afstemning gav Thinget sit Samtykke til, at denne Forespørgsel maatte stilles.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Hærens Ordning.
(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 47 ff)

Bøffen: Vor Behandling af Hæreloven, som nu er gjentagen paa femte Aar, har faaet en vis, om jeg saa tør sige, stereotyp Karakter, hvilket har maattet have en stærk Indflydelse paa den Interesse, hvormed denne Forhandling efterhaanden er bleven fulgt. At Interessen er i Tilbagegang, er under de forhaandenværende Omstændigheder naturligt; men det har ikke desto mindre været det nuværende Ministerium forbeholdt at knytte en vis eiendommelig Art af Interesse til Behandlingen af Hærelovforslaget i Aar. Det synes nemlig, som om det nuværende høitærede Ministerium nu har opgivet enhver Illusion, det tidligere maatte have kunnet nære om, at det er i Stand til at gennemføre Hærelovens Revision, og at det derfor har bidraget sit til at fremkalde, om ikke at fremtvinge, en hurtig Afslutning af de frugtesløse Forhandlinger. Af de to Momenter, hvorpaa jeg i denne Henseende særlig skal gjøre opmærksom, er det første dette, at det, saavidt mig bekjendt, er første

Gang vi her behandle Hærelovforslaget som kommende til os fra det andet Thing. Dette er en ny og vistnok for Folkethinget overraskende Praxis. Det har hidtil været konstitutionel Praxis, at Love, som have en overveiende finantsiel Karakter, først have været behandlede her i Folkethinget, og dette har været en naturlig Praxis af Hensyn til den Stilling, Folkethinget grundlovmæssig indtager. At Hæreloven er en saadan Lov af overveiende finantsiel Betydning, vil Enhver indrømme, og man har ogsaa set det indrømmet i Praxis under de Forhandlinger, som Hærelovforslaget har været underkastet i det andet Thing, idet man der ganske rigtig har havt Opmærksomheden henvendt paa, at det her dreiede sig om et betydelig finantsielt Spørgsmaal, hvorfor man har bygget sine Betragtninger i den afgivne Betænkning paa en finantsiel Opgjørelse af den danske Stats Kræfter før og nu. Det har naturligvis en Interesse at lære at kjende det høie Landsthings Opfattelse af vore finantsielle Kræfter i det Hele men den nævnte Praxis er, jeg gjentager det i Strid med, hvad vi hidtil her have anset for at være god konstitutionel Brug. Dette fremtræder allerstærkest derved, at den nødvendige Konsekvens af, at Hærelovbehandlingen i denne Samling og i den sidst forløbne overordentlige Samling er begyndt i det andet Thing, er den, at det Samme her maatte gjælde om de derhen hørende Lønningslovsforslag. Det skalbe undre mig særdeles, om ikke selve det høie Landsting har maattet føle en vis Forlegenhed ved at blive det Thing, der første Gang kom til at underkaste de militære Lønningslove en virkelig indgaaende Behandling, hvad der selvfølgelig, idet Behandlingen af selve Organisationslovene ikke har været ført videre i dette Thing, end stet er, ikke har været den fornødne Anledning til her. Det høie Landsting er altsaa blevet bragt i den Stilling at staa lige over for en første Gangs Behandling af en Lønningslovs Revision, og jeg tror, som sagt, at det er en ret eiendommelig Stilling, hvori man derved har bragt det andet Thing. Det høitærede Ministerium har altsaa ved først at forelægge de militære Organisationslove med tilhørende Lønningslove i det andet Thing gjort sit til at udslette den gode konstitutionelle Praxis, som hidtil har været gjældende, som — om jeg saa maa sige — supplerende Bestemmelse til Grundlovens Ordlyd. Det er det ene af de Momenter, hvorpaa jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden, og som for mig har den Betydning, at det vidner om, at det høitærede Ministerium overhovedet ikke gaar til Behandlingen af disse Lovforslag med noget Haab om deres Gjennemførelse. Det Samme fremtræder imidlertid ogsaa, naar vi se paa Realiteten, paa Indholdet af de forelagte Forslag. Man har nemlig med Hensyn til det sidste saar langt fra nærmet sig til, hvad Folkethinget tidligere har fremsat